

Послання Папи Франциска з нагоди 107-го Всесвітнього дня мігранта і біженця

На шляху до дедалі більшого “ми”

Дорогі брати й сестри!

В енцикліці *Fratelli tutti* я висловив занепокоєння та побажання, які дотепер займають важливе місце у моєму серці: «Після кризи в системі охорони здоров'я найгіршою реакцією було би ще більше впасти в гарячкове споживацтво та в нові форми егоїстичного самозахисту. Дай Боже, аби вкінці більше не було “інших”, але тільки “ми” (*Fratelli tutti*, п. 35)».

Тому я вирішив присвятити послання з нагоди 107-го Всесвітнього Дня мігранта та біженця цій темі «На шляху до дедалі більшого “ми”» для того, аби показати чіткий горизонт нашої спільної мандрівки в цьому світі.

Історія цього «ми»

Цей горизонт присутній в самому Божому задумі створення: «І сотворив Бог людину на свій образ; на Божий образ сотворив її; чоловіком і жінкою сотворив їх. І благословив їх Бог і сказав їм: “Будьте плідні й множтеся”» (Бут 1, 27-28). Бог створив нас чоловіком і жінкою, відмінними і взаємодоповнюючими істотами, для того, аби спільно творити оте “ми”, що призначене ставати дедалі більшим з помноженням поколінь. Бог створив нас на Свій образ, на образ Свого Триєдиного Буття, сопричастя у відмінності.

І коли людина через свій непослух віддалилася від Бога, Він, у Своєму милосерді, запропонував шлях примирення не окремим людям, а народові – отому “ми”, що повинно включити все людство, всі народи: «От, житло Бога з людьми, і Він житиме з ними, вони ж народом Його будуть, і сам Бог буде з Ними» (Од 21, 3).

Отже, як на початку, так і вкінці історії спасіння, знаходимо оце “ми”, а в центрі – таїнство Христа, що помер і воскрес «аби усі були одно» (Ів 17, 21). Однак, теперішній час, показує нам, що “ми”, якого бажає Бог, розбите, розколоне, поранене і спотворене. І це особливо очевидно у часи серйозних криз, таких як теперішня, викликана пандемією. Закриті й агресивні націоналізми (*пор. Fratelli tutti*, 11) та радикальний індивідуалізм (*пор. Там же*, 105), руйнують або розділяють оте “ми” як у світі, так і всередині Церкви. І найвищу ціну платять ті, хто найчастіше потрапляє в категорію *інших*: іноземці, мігранти, маргіналізовані, що перебувають на екзистенційних периферіях.

Насправді, ми всі перебуваємо в одному човні й покликані взяти на себе зобов'язання, аби більше не було стін, що розділяють нас, щоб не було більше *інших*, а лише одне “ми”, настільки велике, як все людство. Тому я

користуюся нагодою цього Всесвітнього дня, щоб звернутися із подвійним закликком – насамперед, до вірних католиків, а потім до всіх людей світу – прямувати до дедалі більшого “ми”.

Щораз більше католицька Церква

Для членів Католицької Церкви цей заклик означає зобов'язання бути якомога вірнішими своїй *католицькості*, здійснюючи те, до чого святий Павло заохочував спільноту Ефесу: «Одне бо тіло, один дух, а й в одній надії вашого покликання, яким ви були візвані. Один Господь, одна віра, одне хрищення» (Еф 4, 4-5).

Насправді, католицькість Церкви, її вселенськість – це дійсність, яка вимагає, аби її приймали і жили нею в кожній епосі, згідно з волею та благодаттю Господа, Який обіцяв нам бути з нами завжди, до кінця віку (*пор.* Мт 28, 20). Святий Дух вчиняє нас здатними обійняти всіх, щоб творити єдність у різноманітності, гармонізуючи відмінності, не нав'язуючи при цьому одноманітність, яка знеособлює. У зустрічі з відмінністю іноземців, мігрантів і біженців та в міжкультурному діалозі, що може зародитися з цього, ми отримуємо нагоду зростати як Церква та збагачувати одне одного. Бо кожна охрищена людина, де б вона не перебувала, є повноправним членом місцевої церковної спільноти, членом єдиної Церкви, мешканцем єдиного дому, членом однієї сім'ї.

Вірні католики покликані, починаючи від власної громади, сприяти тому, аби Церква ставала дедалі інклюзивнішою, сповняючи місію, доручену Ісусом Христом апостолам: «Ідіть, проповідуйте, кажучи, що Царство Небесне – близько. Оздоровлюйте недужих, воскрешайте мертвих, очищуйте прокажених, бісів виганяйте. Даром прийняли, даром давайте» (Мт 10,7-8).

Церква сьогодні покликана виходити на екзистенціальні периферії для того, аби зціляти тих, хто зраний, і віднаходити тих, хто загубився, без упереджень і страхів, без прозелітизму, але в готовності відкрити свій намет, аби прийняти всіх. Серед мешканців периферій знайдемо багато мігрантів та біженців, переселенців та жертв торгівлі людьми, яким Господь хоче через нас виявити Свою любов і звістити про Своє спасіння. Сучасні міграційні потоки – це новий місійний “горизонт”, привілейована нагода для того, щоб звіщати Ісуса Христа та Його Євангеліє, не залишаючи власного оточення, конкретно свідчити християнську віру в любові та глибокій пошані до інших релігійних вірувань. Зустріч з мігрантами та біженцями інших конфесій та релігій є благодатним ґрунтом для розвитку щирого та збагачуючого екуменічного та міжрелігійного діалогу» (*Промова до Відповідальних за душпастирство мігрантів, 22 вересня 2017*).

Дедалі інклюзивніший світ

Я закликаю всіх чоловіків і жінок світу разом прямувати до дедалі більшого “ми”, наново об’єднати людство, аби разом будувати наше майбутнє справедливості та миру, дбаючи про те, щоб ніхто не був виключений. Майбутнє нашого суспільства – це “різнобарвне” майбутнє, збагачене відмінностями та міжкультурними взаєминами. Тому сьогодні ми повинні вчитися жити разом у гармонії та мирі. Моєму серцю особливо близький образ “хрищення” Церкви в день П’ятидесятниці, образ єрусалимського люду, що після зішестя Святого Духа чує послання про спасіння: «Всі ми – партяни, мідяни, еламії, і мешканці Месопотамії, Юдеї і Каппадокії, Понту й Азії, Фригії і Памфілії, Єгипту й околиць Лівії, що біля Кирени, римляни, що тут перебувають, юдеї і прозеліти, критяни й араби – чуємо їх, як вони нашими мовами проголошують величні діла Божі?» (Дій 2,9-11).

Це ідеал нового Єрусалиму (*пор.* Іс 60; Од 21, 3), де всі народи перебувають у єдності, в мирі й злагоді прославляють Божу доброту й чудеса творіння. Але для досягнення цього ідеалу ми всі повинні наполегливо трудитися, аби зруйнувати стіни, що нас розділяють, і будувати мости, які сприяють культурі зустрічі, усвідомлюючи тісний взаємозв’язок, який існує між нами. У цій перспективі сьогоднішні міграційні потоки дають нам можливість подолати наші страхи, дозволяють збагачуватися різноманітністю дару, яким є кожна людина. Отже, ми можемо, якщо тільки захочемо, перетворити кордони на особливі місця зустрічей, де може статися диво дедалі більшого “ми”.

Я закликаю усіх людей світу належно використовувати довірені Богом дари, аби оберігати і вчиняти ще кращим Його створіння. «Один чоловік знатного роду, пішов у далеку землю прийняти собі царство та й повернутись потім. Покликав він десятьох слуг своїх, дав їм десять мін і мовив до них: “Промишляйте ними, поки я повернуся”» (Лк 19,12-13). Господь вимагатиме від нас звіт за наші дії! Але для того, аби забезпечити належне піклування нашому спільному дому, потрібно формувати дедалі більше і відповідальніше “ми”, у твердому переконанні, що кожне добро, вчинене у світі, робиться для сучасних та майбутніх поколінь. Мова йде про особисте й спільне зобов’язання, що бере на себе відповідальність за усіх братів і сестер, що й надалі страждають, та про намагання досягти стійкішого, збалансованішого та інклюзивнішого розвитку. Це зобов’язання не виключає нікого – ані корінних мешканців, ані чужоземців, ані місцевих, ні прибульців, – бо мова йде про спільний скарб, про який всі повинні дбати і від якого всі повинні мати вигоду.

Мрія починається

Пророк Йоїл передвіщав месіанське майбутнє як час снів та видінь, натхненних Святим Духом: «Я виллю мій дух на всяке тіло. Ваші сини й ваші дочки будуть пророкувати, вашим старим сном будуть снитись, і ваші юнаки будуть бачити видіння» (3,1). Ми покликані мріяти разом. Ми не повинні боятися мріяти, мріяти разом як одне людство, як супутники в дорозі, як сини та дочки тієї самої землі, яка є нашим спільним домом, усі сестри та брати» (пор. *Fratelli tutti*, 8).

Молитва

Любий і святий Отче, Твій Син Ісус навчав нас, що у небі постає велика радість, коли віднаходиться той, хто був утрачений, коли виключеного, відкиненого та викинутого мов сміття, наново приймають до нашого «ми», яке через це стає дедалі більшим. Просимо Тебе, подай всім Ісусовим учням

і всім людям доброї волі благодать сповняти Твою волю в світі. Благослови кожен жест прийняття та підтримки, який повертає кожного, хто перебуває у вигнанні, до «ми» спільноти та Церкви, аби наша земля могла стати такою якою Ти її створив, спільним домом всіх братів і сестер. Амінь.

Рим, Базиліка святого Івана на Латерані, 3 травня 2021, свято св. апостолів Филипа і Якова

ФРАНЦИСК